

спеціальностям, характеризует кредитно-модульную структуру подготовки филологов в данном заведении, раскрывает особенности обучения, что вместе представляет высокий уровень профессиональной подготовки филологов.

Ключевые слова: профессиональная подготовка филологов, модульная система, кредитное значение, бакалавр гуманитарных наук, магистр гуманитарных наук.

SUMMARY

Podolyanska A. The Analysis of the Syllabus of BA and MA Programs in Language Courses in the University of Birmingham.

The peculiarities of professional training of philologists in the universities of Great Britain are shown in the article. On the example of the School of Languages, Cultures, Art History and Music at College of Humanities of the University of Birmingham the author analyses the content, forms and methods of the professional training of philologists at bachelor and master levels. Detailed description of the BA and MA programs syllabuses with a list of compulsory and optional modules and their credit values are depicted in the publication. The author finds out that among a great variety of teaching methods most popular in teaching foreign languages at the University of Birmingham are: the communicative, audio-lingual, «brain-storm» methods. Theoretical material is given mostly at lectures, followed by a number of practical classes, which have a form of small groups. Great attention in the educational process is paid to the tutorials. The teaching and learning foreign languages at the University of Birmingham are mainly aimed at the foreign language competence development, thus classes are organized in such a way that the students speak the target language much. One of the characteristic features of high quality training of philologists is the year abroad module, which takes place in the third university year. The students have a great opportunity to improve their level of foreign language, face the realities of socio-cultural life of people, who speak the target language. The students choose one of the forms of completing the module: to be an assistant in German or Austrian school from British Council, to study at one of the sister-universities, to work for a foreign company where German is an official language. This module is the most interesting and favourite among the students. They continue their study with almost completed idea of the future plans: either to work at school, or to continue study in order to gain MA degree. If the students choose the second option, they have to spend a year (full-time) or two (part-time) at Birmingham more. MA programs have also module structure – the students study compulsory and optional modules. The author analyses MA program in «Literature Linguistics» course with a detailed description of the modules. One of the compulsory elements of MA program is the dissertation. So, the professional training of philologists in the University of Birmingham is realized at bachelor and master levels.

Key words: professional training of philologists, a modular system, credit value, Bachelor of Arts, Master of Arts.

УДК 37.091.4(489)

Л. П. Процай

Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка

ДАНІЯ. СИСТЕМА ОСВІТИ ДАНІЇ

У статті викладено провідні ознаки й особливості функціонування данської системи освіти. Проаналізовано основні етапи її розвитку та становлення. Викладено аспекти роботи освітніх закладів різних рівнів від початкової обов'язкової

школи до вищих освітніх закладів. Зроблено акцент на ефективні методи та принципи роботи шкіл, училищ і університетів. Також приділено увагу особливостям життя громадян в Данії.

Ключові слова: система освіти, обов'язкова освіта, державні асигнування, приватні освітні заклади, вища освіта, законодавство, фінансування освітніх закладів.

Постановка проблеми. Важливими ознаками сучасної освітньої модернізації в Данії є інтернаціоналізація змісту навчання й відкритість освітньої системи, її інтеграція в європейський освітній простір; демократизація освіти; удосконалення підготовки учнівської молоді до вступу у світ праці. У цьому зв'язку в країні прийнято низку законодавчих документів, серед них – Закон про діяльність закладів середньої освіти (1990), акт № 459 «Відкрита молодіжна освіта» (1994), наказ Міністерства освіти Данії № 791 про відкриту молодіжному освіту (1994), Закон про професійну освіту (1999) та ін. [5, 93–96].

Слід звернути увагу на те, що єдність вимог до навчання міністерство підтримує у простий спосіб. До початку навчального року всі школи, у тому числі приватні (приблизно 10 % від загального числа), отримують перелік знань, які діти повинні мати до його завершення. У кінці навчального року проводяться перевірки інспекторами й батьками. Батьки самі обирають школу, де буде вчитися їхня дитина. Учні також мають право вибирати собі викладача. Через шкільну раду батьки та учні можуть вимагати звільнення викладача. Кожен педагог регулярно проходить перепідготовку. Де і як – його вибір. Але він зобов'язаний подати документ про підвищення кваліфікації, інакше це позначиться на зарплаті. Найчастіше вчителі самі оплачують своє навчання та навіть витрачають на нього частину відпустки.

Аналіз актуальних досліджень. Останнім часом в Україні просліджується тенденція до вивчення досвіду освітніх систем скандинавських країн. Багато науковців досліджують роботу освітніх закладів різних рівнів. Так, проблеми освіти Данії вивчали: Т. Десятов, А. Кузьминський, О. Огієнко, В. Рогінський, А. Роляк, Г. Сагач, Л. Сігаєва, Н. Шугалій та інші вчені й науковці.

Метою написання даної статті є показати особливості функціонування данської системи освіти.

Виклад основного матеріалу. У даній статті ми розглянемо існуючі заклади для дітей, молоді та дорослих. Також з'ясуємо, які особливості процесу навчання вони мають. Система освіти Данії є однією з найбільш демократичних у світі, поряд зі Швецією та Нідерландами. При цьому, серед дорослого населення Данії доля неграмотних не перевищує 1 %, тому Данія – це ще й країна всезагальної грамотності.

Данська система освіти діє з 1994 року. Вона дає повний контроль батькам – вони вирішують: ходити дитині в школу чи ні! Закон передбачає обов'язкову освіту з 7 до 16 років, але при цьому діти не зобов'язані

відвідувати школу. Отримання обов'язкової освіти – безкоштовне. Період обов'язкової освіти: з 1 серпня того року, коли дитині виповнилося 7 років, і до 31 липня того року, коли дитина закінчила 9 клас, а навчання в підготовчих і 10 класах не є обов'язковим. Більша частина фінансування установ приватної освіти – державні бюджетні асигнування. Законодавством дозволяються такі види приватних навчальних закладів: дитячі садки, середні школи, з числа загальних вищих середніх шкіл – тільки гімназії та вищі народні школи. Приватні вищі навчальні заклади заборонені.

Слід зазначити, що в основі освітньої реформи 1994 року лежить ідея про те, що для розвитку інноваційних процесів і підвищення якості навчання необхідно проводити «децентралізацію відповідальності установ освіти з метою мінімізації конкуренції між ними» [1, 109–114]. Таким чином, забезпечення свободи вибору напряму навчання й навчального закладу розглядається як основний елемент модернізації школи. Децентралізація та демократичні принципи зумовлюють виділення достатньої кількості коштів, урахування потреб учнів, наявність альтернативних державних шкіл. Незалежні школи, позашкільне навчання й безліч різних вищих народних шкіл є доказом того, що в галузі освіти в Данії перед кожною людиною відкрита маса можливостей.

У межах реформи трансформувалися й методи управління освітою: детальний і ретельний контроль за діяльністю шкіл змінився визначенням спільних цілей і напрямів їх роботи. Адміністрації навчальних закладів сьогодні відводиться значно більша роль у прийнятті економічних та організаційних рішень. Сенс цього нововведення – у підвищенні гнучкості роботи й відповідальності шкіл перед тими, для кого вони призначені.

Крім того, з 1 січня 1990 року набули чинності нові правила, за якими права шкільної адміністрації помітно скоротилися. Кошти для утримання шкіл накопичуються на рахунках муніципалітету, звідки й розподіляються по місцях. Наймання та звільнення вчителів здійснюється муніципальною радою через шкільну раду. Шкільна адміністрація не має права, як раніше, самостійно розподіляти учнів за здібностями та на цій основі формувати класи. І, нарешті, шкільна адміністрація не може одноосібно розподіляти стипендії між учнями. Справа в тому, що система додаткової освіти в Данії платна. І для підтримки талановитих дітей створена система грантів, тобто стипендій. Окрім шкільної ради, діють педагогічна та учнівська ради. Перша працює під управлінням директора та вирішує методичні завдання. Учнівська рада включає і школярів, і педагогів, але вчителі мають тільки дорадчі голоси. Учнівська рада пов'язана зі шкільною радою, а та, у свою чергу, з муніципальною. На розсуд шкільної ради залишено визначення стратегії розвитку навчального закладу. До шкільної ради входять 7 батьків, два педагоги, два учні та представник мерії, який має право дорадчого голосу. Ні міністерство, ні муніципалітети не регламентують їх діяльність. Середня

освіта в Данії є безкоштовною та загальною. Усі діти від 7 до 17 років протягом 9 років навчаються в загальній середній школі (Folkescole). У державних школах є також факультативний 10-й клас [3].

Виданий після закінчення навчання у школі сертифікат (studenter-eksamen) є необхідною та достатньою умовою для вступу до вищого навчального закладу. Тільки на останньому етапі навчання в середній школі учні обирають для себе спеціалізацію в одній із трьох галузей: загально-науковій (сертифікат Secondary School Leaving Certificate), комерційній (Higher Commercial Examination), технічній (Higher Technical Examination).

Добре відомі в усьому світі спеціальні навчальні заклади – данські вищі народні школи, які є доступними для всіх громадян країни віком від 18 років (у деяких від 16 років). Відмінною особливістю ВНШ є те, що учні, так само як і вчителі та директор навчального закладу мешкають при школах. Курс навчання триває до 40 тижнів. Ще однією особливістю ВНШ є те, що після закінчення цих шкіл не проводяться іспити та не видаються атестати. Такі народні школи почали створювати в середині XIX ст. у сільських районах, в основному, для молодих фермерів. Однак у XX ст. безліч таких шкіл були відкриті в містах.

Вкажемо також ще одну особливість системи освіти Данії: країна постійно скорочує ті варіанти навчання після закінчення «народної школи», які не дають молоді можливості пізніше отримати ще й вищу освіту. І, хоч рівень захоплення молоді освітою університетського характеру в Данії не найвищий у Європі, загалом досягається головне – молодь виходить на ринок праці не з довідкою про закінчення «кількості класів», а з професією.

Забезпечується це тим, що Данія має понад півтори сотні найрізноманітніших після-середніх закладів освіти, як правило, не університетського рівня. Це, зокрема, педагогічні коледжі, технічні чи інженерні школи, школи агрономії, комерції, менеджменту тощо (останні, як це часто спостерігається й у інших країнах, переважно приватні).

Міністерство освіти Данії взаємодіє з іншими соціальними партнерами в царині курсів навчання та профпідготовки, але більшість спеціалізованих професійних закладів незалежні. До Міністерства культури належать мистецькі ВНЗ: Королівська школа мистецтв, консерваторії, школи архітектури, бібліотечної справи. Міністерство праці та зайнятості має центри фахового короткотермінового навчання з орієнтацією на потреби ринку праці Данії.

Законодавство чітко визначає розподіл відповідальності за заклади всіх рівнів між місцевими органами самоуправління, графствами й центральним урядом. Наприклад, Закон про дотації визначає, що середні школи графств фінансуються державою на 100 %, а приватні – на 85 %. Рада графства може вирішити, що школярі повинні за щось відшкодувати з власної кишені. Якщо якийсь із післясередніх професійних закладів приватний, він однаково на 100 % фінансується з бюджету.

Післяшкільна освіта поділяється на вищу (академічну й неакадемічну) і продовжену (further).

До академічного типу відносяться університети.

До неакадемічного типу належать: вищі інститути «Højere Laereanstaler» (університетські програми в галузі професійної діяльності – архітектура, музика, економіка, інженерія тощо); неакадемічні вищі навчальні заклади Andre Vidergaende Uddannelser (підготовка за спеціальностями, що не відносяться до розряду академічних – журналістика, педагогіка, соціологія).

Данія має розвинену систему вищої освіти, яка цілком однозначно поділяється на університетський і неуніверситетський сектори. Перший включає 5 класичних і 9 спеціалізованих університетів, а також 6 академій музики. Другий – сектор коледжів (College Sector) – складається з понад 130 спеціалізованих закладів із тривалістю навчання 2–4 роки.

Повний цикл навчання разом із докторантурою мають університети в містах Копенгаген (заснований у 1479 р), Орхус (1928), який раніше був цілковито приватним, Одензе (1964), Роскільд (1970), Ольборг (1974).

Викладачі закладів університетського рівня зобов'язані вести активну наукову роботу, брати участь в обмінах і міжнародних проектах. Їх поділяють на ад'юнктів (контракт 3 роки) і лекторів (на ставці); доцентів; професорів.

У Данії для вступу до вищих навчальних закладів університетського типу необхідно надати документ про середню освіту данського зразка або рівнозначні документи (такими вважаються документи про середню освіту, видані країнами Євроспільноти; документи, що видаються Міжнародним офісом у Женеві – international baccalaureate). Відтак, до університету приймають без іспитів – на основі результатів випускних іспитів у школі, тобто в гімназії, де всі оцінки ставляться за 13-бальною системою. Однак при вступі на найбільш престижні факультети університету велике значення мають особисті зв'язки. Навчання в університеті практично безкоштовне.

Для вступу в професійні інститути необхідно представити технічний диплом (Higher Technical Examination).

Підготовку до вступу у вуз можна отримати в університетських центрах, після закінчення підготовчого курсу можна здати спеціальний іспит Higher Preparatory Examination. Тут же можна отримати підготовку з данської мови.

Прийом до всіх вищих навчальних закладів здійснюється відповідно до квот двох рівнів, що встановлюються Міністерством освіти щорічно:

- для резидентів, які мають данські дипломи про середню освіту;
- для нерезидентів або осіб, які мають не данські дипломи, але такі, що відповідають вимогам для вступу до вищих навчальних закладів.

Основною мовою навчання є данська, проте в багатьох вузах викладання ведеться англійською мовою.

У Данії держава прагне всіма можливими способами підтримувати (звичайно, непрямим чином) ті тенденції у вищій освіті, які вона визначає як такі, що сприяють процвітанню нації. Ті ж, які в не настільки віддаленій перспективі допомогти процвітанню нації не можуть, держава м'яко ігнорує.

Таким чином, данська університетська освітня система прагне орієнтуватися, насамперед, на внутрішній ринок країни, а також на найбільш економічно (в довгостроковому плані!) перспективні спеціальності. Зараз це в Данії фармакологія та комп'ютери, і, звичайно, незмінно торгівля, управління та право. Людина, яка володіє нехай, навіть, дуже значними, але непридатними для практики пізнаннями («інтелігент») не викликає в суспільстві великої поваги. Цей освітній принцип «теорії для практики» є запорукою хороших, економічно взаємовигідних відносин між Копенгагенським університетом і данською державою [2].

Проте напрям викладання в Данії є специфічно данським: це видно, передусім, за кількістю годин і підбором дисциплін. Так, головний акцент у вивченні філософії тут робиться на етику, причому наголос принциповий, створює у студента відчуття, що етика є головним змістом філософії та чи не метою світового філософського процесу.

Важливим аспектом у навчально-виховному процесі у вузах Данії є виховання патріотизму та любові до рідної фірми – корпорації – країни (варіант: філософу – філософській школі – країні), і прищеплюється воно особистим прикладом викладачів.

Принагідно зауважимо, що якість життя – характерна особливість данського суспільства, що поєднує в собі соціальне забезпечення, чисте навколишнє середовище та привабливий діловий клімат із високими стандартами в освіті та дослідженнях – також у міжнародній перспективі.

З року в рік зростає число приїжджаючих до Данії студентів за обміном, які навчаються з метою отримання наукового ступеня, а також дослідників і вчених, що доводить, наскільки привабливим та престижним є отримання освіти в Данії. Тим паче, що данські вищі навчальні заклади орієнтовані на міжнародну арену і пропонують великий вибір програм та індивідуальних курсів англійською мовою.

Крім того, Данія – це країна з глобальною перспективою та сучасною новаторською культурою. Чимала кількість вищих навчальних закладів тісно співпрацюють із діловими й дослідницькими організаціями.

У Данії можна отримати кваліфікацію, визнану на міжнародному рівні. Студенти, які приїжджають на навчання за обміном, а також викладачі з інших навчальних закладів мають можливість обрати навчання на одному з більше, ніж 1000 індивідуальних курсів і 130 програм, викладання яких ведеться англійською мовою. Деякі освітні установи також організовують інтенсивні літні програми [7].

Відзначимо, що більшість студентів приїжджає до Данії за угодою про обмін студентами між двома освітніми установами (наприклад, за офіційною програмою обміну типу Socrates / Erasmus) або за двосторонньою урядовою угодою.

Більшість данських вищих навчальних закладів сучасні й обладнані найсучаснішими бібліотеками, лекційними аудиторіями та лабораторіями. Комп'ютери є в бібліотеках, у комп'ютерних кімнатах та (у деяких навчальних закладах) навіть у коридорах – усі студенти мають до них вільний доступ. Бібліотеки також є загальнодоступними, усі студенти можуть безкоштовно брати в них книги, мовні навчальні матеріали тощо.

Як правило, навчання безкоштовне, як для всіх студентів ЄЕС, так і для студентів, які беруть участь у програмі обміну студентами. У деяких випадках студентам, які вже мають високий рівень освіти, надається стипендія або безкоштовне навчання. А деякі університети та інші вищі навчальні заклади надають свої власні стипендії [7].

Крім того, можливе отримання стипендії Ерасмаса Мандаса, щоб отримати ступінь магістра частково в данському і частково в іншому європейському освітньому закладі.

У Данії є три типи вищих навчальних закладів, що пропонують вищу освіту.

1. Професійні училища. Професійні училища пропонують 2-річні програми професійного навчання в таких галузях, як бізнес, технології та інформаційні технології. Вони комбінують навчання теорії та дослідження із застосуванням отриманих знань на практиці. Зазвичай у кінці навчання необхідно надати дослідницьку роботу, розробка якої займає 3 місяці.

2. Коледжі. Спеціалізовані коледжі та центри вищої освіти, а також університетські коледжі пропонують розраховані на 3–4 роки програми навчання в галузі бізнесу, освіти, інженерного мистецтва тощо. Теоретичні дослідження, навчання на практиці та дослідницька робота для отримання ступеня бакалавра завжди є невід'ємною частиною програми навчання.

3. Університети. Університети мають зобов'язання навчати студентів і проводити дослідження на найвищому міжнародному рівні. Деякі університети пропонують навчання на кількох факультетах за безліччю різноманітних дисциплін, а деякі університети спеціалізуються тільки в якихось певних галузях [6].

Усі данці старші 18 років, що бажають отримати вищу освіту, мають право на суспільну підтримку [7].

Є дві головні програми такої громадської підтримки:

* Одна – для осіб старших за 18 років, які навчаються за програмою освіти молоді. Поки студентам не виповнилося 20 років, їхні гранти на навчання залежать від прибутків їх батьків.

* Інша – для студентів, що навчаються за програмами вищої освіти. Студенти мають право на кілька щомісячних грантів, відповідних тривалості вибраної ними програми навчання, плюс ще 12 місяців. Кількість таких грантів не може перевищувати 70, а в межах цієї кількості грантів студенти можуть змінювати свої програми навчання.

На додаток до цих двох видів грантів, студентам пропонують додаткові державні позики, і приблизно половина всіх студентів реально користуються цими позиками на навчання.

Що стосується професійних училищ, то в Данії такі училища пропонують дворічні програми для отримання професійного ступеня (програми AP). Це програми короткого циклу, пропоновані в професійних училищах в галузі бізнесу та техніки в межах усієї Данії.

Вимоги до вступників орієнтовані на освітній рівень данської середньої школи (як правило, у такій школі навчаються 12–13 років). Крім того, при вступі потрібну знати англійську мову та мати необхідну кількість балів за тестами TOEFL або IELTS.

Висновки. Отже, все вищевикладене дозволяє зробити висновок про те, що участь Данії в Болонському процесі мало що змінила, адже данці ввели двоступеневу вищу освіту ще в середині 1990-х років. Останнім часом у них відбувається підвищення уваги до підготовки кандидатів і докторів наук, для яких зростає ринок праці. Цьому сприяє існування в Європейському Союзі Лісабонського проекту наукової співпраці та взаємної підтримки високорівневих наукових досліджень. Без подібної взаємодії з університетами Німеччини й Великобританії данцям було б важко створювати надвисокі технології та інші подібні досягнення. Також очевидним є те, що піклування держави про надання якісних послуг у системі освіти сприяє високим досягненням Данії в розвитку як економічного, так і соціально-політичного боків життя. Данці завжди можуть розраховувати на підтримку у своєму прагненні отримати освіту, а держава завжди може розраховувати на підтримку своїх громадян у прагненні покращення умов взаємодії освітніх закладів і суспільства. Школи сприяють розвитку особистісних якостей дітей, а виші дають можливість отримати не просто освіту, а знання, які стануть у нагоді не тільки самому випускникові, а й усій країні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зеленова Т. Г. Демократичность – национальное наследие в образовании и жизни Дании [Електронний ресурс] / Т. Г. Зеленова, С. Ф. Бурухин // Образование за рубежом. – Режим доступу : http://vestnik.yspu.org/releases/obrazovanie_za_rubegom/5_1/
2. Тюрин Ю. Датская образовательная система и Копенгагенский университет / Ю.Тюрин // Отечественные записки. – 2002. – № 2. – С. 179–188.
3. Федотова Е. Е. Допрофессиональная подготовка молодежи в Дании / Е. Е. Федотова // Педагогика. – 2001. – № 7. – С. 93–96.

4. Шугалій Н. Є. Особливості освіти Данії в аспектах забезпечення її якості та участі в європейських процесах / Н. Є. Шугалій // Теоритичний та науково-методичний часопис. – Київ, 2008. – С. 244–254.
5. Andersen K. H. School life in Denmark / K. H. Andersen. – Denmark, 1994.
6. Anweiler O. Comprative education an intermalizatio of education / O. Anweiler // Comparative education review. – 1999. – Vol. 13. № 2. – P. 109–114.
7. Система образования в Дании – стране, практически всеобщей гармонии [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.aboutstudy.ru/>
8. Учеба в Дании [Электронный ресурс] // «Наука и образование». – Режим доступа : <http://edu.rin.ru/cgi-bin/article.pl?ids=4&id=3523>.
9. Я студент [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.yastudent.ru/articles/1/0/880.html>.
10. Denmark/Handelshojskole-Syd-Kolding [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.university-directory.eu/Denmark/Handelshojskole-Syd-Kolding.html>.

РЕЗЮМЕ

Процай Л. П. Дания. Система образования.

В статье изложены ведущие признаки и особенности функционирования датской системы образования. Проанализированы основные этапы ее развития и становления. Изложены аспекты работы образовательных учреждений различных уровней от обязательной начальной школы до высших учебных заведений. Сделан акцент на эффективные методы и принципы работы школ, училищ и университетов. Также уделено внимание особенностям жизни граждан в Дании.

Ключевые слова: система образования, обязательное образование, государственные ассигнования, частные образовательные учреждения, высшее образование, законодательство, финансирование образовательных учреждений.

SUMMARY

Protsai L. Denmark. The educational system of Denmark.

The educational system of Denmark is unique. The first thing you notice, exploring this problem is the existence of an absolutely unique education for children and adults. Denmark is able to prove that in fact no matter what is taught at schools, it is important what knowledge they have after finishing them.

Back in 1814, the Danish monarchy first adopted the Education Act, according to which all children have the right to get 7-year education. It should be noted that law free boarding schools began to open all over the country in all cities. In addition, the colleges for teacher training were established. The purpose of schooling was to prepare a worthy and useful member of the society. The students studied religion, reading, writing and mathematics.

The Education Act changed several times, but when making the last edition in 1993, the Danish Parliament has considered more than 800 projects submitted from various schools of the country. This indicates that the law was passed with the requirements of that society put forward the education system. And this approach to the election of the new directions of the system of education in the country made it possible to provide the knowledge and skills that will enable the students to become a full member of the society in future.

According to the law all have to be educated from 7 to 16 years. It does not matter where the child receives education – at a state («traditional») school or at a private school or even at home. The only criterion is that you need to learn some compulsory subjects in accordance with the standards of education. It means that children should gain knowledge but not to go to school.

Most children attend public schools («Folkeskole»). «People's School» is a public school, which includes kindergarten and grades from the 1st to 10th form. In addition, the school has a group of extended day for primary school children. Danish «public schools» are very diverse. The Education Act defines the purpose of education, certain requirements and local authorities, together with the management of the school and parents are choosing not only the objects but also the teaching methods and means to achieve an aim.

The students automatically, regardless of success in learning are transferred from form to form. All students have the opportunity to receive the same knowledge till the 9th form, and the last 2 years they can learn in another - an alternative school («Efterskole») or in the youth schools or high folk schools.

The law defines the following tasks to help the students to gain knowledge, skills, the ways of expressing themselves and comprehensively promote the personal development of each student and create the conditions for the realization of usefulness of studying, make it possible to believe in their own strength for further active and independent participation in the society. They learn the history, culture and traditions not only of their own people and other nations as well. They get good knowledge about the relationship and interaction between man and nature. The schools teach the basics of democracy in order to prepare decent citizens. The teachers teach the students to be responsible members of the society, the rights and duties of each to society based on democracy. That is why education is based on freedom, equality and democracy.

Key words: *an educational system, right to 7-year education, state schools, further education, alternative education, the Education Act, democracy, decent citizens, knowledge, to achieve an aim, studies.*

УДК 37.036.005.54:001. 8:371. 315. 7.373

Л. М. Сірик

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕВРИСТИЧНОГО НАВЧАННЯ США В УМОВАХ АКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ ОСВІТИ

У статті розглядаються сучасні підходи до евристичного навчання як інноваційної технології освіти. Визначається модернізація евристичного навчання США в умовах активного впровадження сучасних інформаційних засобів освіти. Окреслюється ефективність використання інформаційних технологій під час впровадження евристичних методів навчання в навчальних закладах Сполучених Штатів.

Ключові слова: *евристичне навчання, інноваційні технології, модернізація евристичного навчання, сучасні інформаційні засоби освіти, активне впровадження сучасних інформаційних засобів освіти.*

Постановка проблеми. У зв'язку з входженням України до європейського освітнього та наукового простору підвищуються вимоги до якості й універсальності підготовки випускників вищої школи, їх адаптованості до ринку праці. Створення єдиної зони європейської вищої освіти дає можливість підвищити якість і доступність знань на цьому континенті, впроваджувати новітні педагогічні ідеї та технології, успішно конкурувати з американськими університетами, які лідирують на світовому ринку освітніх послуг.